

Nr. 354 din 28 noiembrie 2023

Agenția Relații Funciare și Cadastru

info@arfc.gov.md

rodica.sirbu@arfc.gov.md

copie:

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-12178 din 20.11.2023 de avizare a proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), [în continuare – proiectul de lege].

CALM a analizat prevederile proiectului de hotărâre prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă

- Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;
- Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale;
- Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;
- Legea 151/2017 cu privire la sistemul de adrese;
- Legea 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate;
  - Hotărârea Guvernului nr. 458/2017 privind aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale;
  - Hotărârea Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat;
  - Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);
  - Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);
  - Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign);
  - Hotărârea Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora;
  - Hotărârea Guvernului nr. 738/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale;

- Hotărârea Guvernului nr. 201/2017 pentru aprobare Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică;
- Hotărârea Guvernului nr. 254/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de partajare a seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente între entitățile publice și terți;
- Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat;
- Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect);
- Hotărârea Guvernului nr. 376/2020 pentru aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify).

3. Constatări principale:

3.1. Proiectul de lege potrivit notei informative, are drept scop principal eficientizarea politicilor în domeniul denumirilor geografice, lărgirea spectrului de acoperire cu norme juridice a sectorului datelor spațiale, ajustarea normelor ce contribuie la completarea cu seturi de date infrastructura națională de date spațiale, completarea unor norme pentru a spori eficacitatea implementării domeniului dat.

3.2. Proiectul de lege este elaborat în temeiul Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale (anexa nr.1, pct.3).

3.3. În proiect este declarat inadecvat principiul: „realizare a intereselor naționale”, inclusiv din prevederile proiectului, unul adecvat ar fi principiul de îmbinare a interesului național cu cel al colectivităților locale, ținând cont de competențele partajate, consultările interdependente ș.a.

3.4. În contextul în care conform Hotărârii Guvernului nr.458/2017 privind aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale, Agenția Relații Funciare și Cadastru este desemnată drept autoritate **publică centrală responsabilă** de seturile de date spațiale „denumiri geografice”, iar în proiectul de lege sunt utilizate sintagmele „autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice” și „autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul denumirilor geografice” formularea actuală nu respectă criteriul de calitate a normelor sub aspect de predictibilitate, fiind necesară clarificarea aspectelor pe care le-a avut în vedere autorul proiectului de lege. Dacă ar fi mai multe autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice, atunci acestea trebuie precizate (care sunt).

3.5. Lipsiște norma deplină (excepția de la prevederile proiectului de lege) că „denumirea statului, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, denumirea unității teritoriale autonome Găgăuzia, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, denumirile localităților se înregistrează în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor, în conformitate cu Legea nr.151/2017 cu privire la sistemul de adrese”.

3.6. Nu este stabilit cine, când și în ce mod elaborează „schița amplasamentului obiectului geografic diferențiat în spațiu”.

3.7. Este stabilită o procedură birocratizată excesiv, în care urmează a fi adoptate două decizii ale consiliilor locale în procedura de înregistrare a unei denumiri geografice (decizia autorității publice locale adoptată în urma consultărilor publice și actul normativ de stabilire a denumirii geografice). Considerăm că prima „decizie” trebuie să fie o dispoziție a autorităților publice locale executive.

4. Propuneri asupra proiectului de lege.

4.1. În art. 3 din proiectul de lege (*Principii în domeniul denumirilor geografice (1) În domeniul denumirilor geografice se respectă următoarele principii: d) realizare intereselor naționale*) urmează a fi substituită lit. d) cu textul cu următorul cuprins: „d) **îmbinarea interesului național cu cel al colectivităților locale**”. Acest principiu rezultă din conținutul proiectului de lege, în special din competențele partajate și interdependente ale autorităților publice centrale și locale la atribuirea, schimbarea, înregistrarea denumirilor geografice, consultarea colectivităților locale ș.a.

4.2. Titlul articolului 6 (*Atribuțiile autorității publice centrale de specialitate în domeniul denumirilor geografice*) **este aproape similar cu cel al art. 7** (*Atribuțiile autorităților publice centrale responsabile de denumiri geografice*) și nu este clar despre care anume „autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice” se are în vedere, or în art. 26 lit. b) din proiectul de lege se specifică „autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul denumirilor geografice”, iar în nota informativă la proiectul de lege se relevă că:

„Conform Hotărârii Guvernului nr.458/2017 privind aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale, Agenția Relații Funciare și Cadastru este desemnată drept autoritate publică centrală responsabilă de seturile de date spațiale „denumiri geografice”.

În acest context, este necesară substituirea în textul proiectului de lege a cuvintelor „autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice” cu „autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul denumirilor geografice” ori clarificarea aspectelor pe care le-a avut în vedere autorul proiectului de lege. Dacă ar fi mai multe autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice, atunci acestea trebuie precizate (care sunt). În orice caz, formularea actuală nu respectă criteriul de calitate a normelor sub aspect de predictibilitate.

4.3. În art. 8 (*Atribuțiile autorităților administrației publice locale: Autoritățile administrației publice locale: a) stabilesc denumirea obiectelor amplasate în limitele teritorial administrative ale unității administrativ-teritoriale, cu excepția celor care fac parte din competența autorităților publice centrale de specialitate. Pentru obiectele amplasate pe două sau mai multe unități administrative - teritoriale atribuirea denumirii se realizează de către autoritățile administrației publice locale din unitățile administrativ teritoriale respective*) **urmează a fi efectuate următoarele modificări:**

- i) excluse cuvintele „teritorial administrative ale”,**
- ii) substituirea cuvintelor „fac parte din” cu cuvintele „țin de”,**
- iii) substituirea cuvintelor „pe două” cu cuvintele „pe teritoriul a două”, precum și**
- iv) substituirea cuvintelor „administrative – teritoriale” cu cuvintele „administrativ-teritoriale”.**

4.4. În art. 10 (*Atribuțiile Comisiei Naționale pentru denumiri geografice Atribuțiile Comisiei Naționale pentru denumiri geografice: (2) Comisia Națională emite remite un aviz autorităților publice responsabile de denumiri geografice asupra dosarului de atribuire a denumirilor geografice*) **urmează a fi substituite cuvintele „emite remite” cu cuvintele „emite și remite”.**

4.5. Referitor la art. 12:

4.5.1. alin. (4) *Cererea de atribuire sau de schimbare a denumirilor geografice, însoțită de Decizia autorității publice centrale / autorității publice locale / grupului de experți lingvistici / persoane fizice și/sau juridice ce au afiliere cu obiectul denumirii geografice adoptată în urma consultărilor publice, împreună cu dosarul sunt înaintate Comisiei Naționale pentru denumiri geografice (decizia autorității publice locale adoptată în urma consultărilor publice și Actul normativ de stabilire a denumirii geografice)* **atenționăm, că este stabilită o procedură excesiv de birocratizată și îndelungată în privința (procedurii) autorităților administrației publice locale, ceea ce presupune că, în procesul de înregistrare a unei denumiri geografice, urmează a fi adoptate două decizii ale consiliilor locale (un proces îndelungat și anevoios). În acest sens, propunem completarea cuvintelor „autorității publice locale” cu cuvintele „executive (dispoziția)”. În special, că în practică, de procesul inițierii și realizării consultărilor publice, de regulă, se ocupă autoritățile publice locale executive.**

4.5.2. alin. (9) *Actul normativ de stabilire a denumirii geografice urmează să conțină cel puțin următoarele date: c) schița amplasamentului obiectului geografic diferențiat în spațiu*) **menționăm că nu este stabilit cine, când și în ce mod elaborează „schița amplasamentului obiectului geografic diferențiat în spațiu”. În acest sens, este necesară precizarea respectivelor aspecte (de ex., prin completarea lit. c) cu cuvintele „elaborată de către inițiator în formă liberă, utilizând seturi de date spațiale disponibile, inclusiv din surse deschise”).**

4.6. În art. 14 (*Particularitățile atribuirii denumirilor geografice și redenumirii obiectelor geografice (1)* În cazul atribuirii denumirilor geografice sau redenumirii obiectelor geografice, dosarul urmează să conțină opinia autorității administrației publice locale în raza teritorială a căreia este amplasat obiectul pentru asigurarea respectării opiniei populației care domiciliază pe **teritoriul este identificat obiectul geografic**) **nu este clar, opinia cărei autorități a administrației publice locale trebuie să conțină dosarul. În contextul propunerii de la pct. 4.5.1., în cazul în care este etapa consultărilor publice, propunem ca această opinie să fie cea exprimată în cadrul acestor consultări organizate de autoritatea publică executivă. Cuvintele „teritoriul este” este necesară substituirea cu cuvintele „teritoriul în care este”.**

4.7. În art. 23 (*Înregistrarea denumirilor geografice (1)* Denumirile obiectelor geografice se supun înregistrării. (2) **Înregistrarea denumirii arterelor de circulație și a zonelor de circulație publică se face în conformitate cu Legea nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese.** (3) Denumirile **arterelor de circulație și a zonelor de circulație publică** apar în Registrul denumirilor geografice prin servicii de rețea din Registru în conformitate cu Legea 151/2017 cu privire la sistemul de adrese) **se propun următoarele modificări:**

4.7.1. Alineatul (2) se propune a fi expus cu următorul cuprins:

„(2) Denumirea statului, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, denumirea unității teritoriale autonome Găgăuzia, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, denumirile localităților, precum și denumirile arterelor de circulație și ale zonelor de circulație publică se înregistrează în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor, în conformitate cu Legea nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese”. Temeiul propunerii: Legea nr. 151/2017.

4.7.2. în alineatul (3) cuvintele „arterelor de circulație și a zonelor de circulație publică” urmează a fi substituite cu cuvintele „specificate la alin. (2)”. Propunerea este în contextul pct. 4.7.1.

4.8. În art. 28 (*Soluționarea litigiilor (3)* În cazul în care litigiul nu a fost soluționat în termen de 60 (șaizeci) de zile din data depunerii contestației sau soluția adoptată nu satisface cerințele uneia dintre părți, **acesta** din urmă poate fi contestată în procedura contenciosului administrativ în modul stabilit de legislație) **urmează a fi substituit cuvântul „acesta” cu cuvântul „aceasta” (pentru că se referă la „contestație” și la „soluție”).**

CALM susține adoptarea proiectului de lege, cu luarea în considerație a propunerilor și constatările menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM
igor.cristal@calm.md